

СУД ЕЎРАЗІЙСКАГА ЭКАНАМІЧНАГА САЮЗА

КАНСУЛЬТАТЫЎНАЕ ЗАКЛЮЧЭННЕ

22 лістапада 2022 года

горад Мінск

Вялікая калегія Суда Еўразійскага эканамічнага саюза ў складзе: старшынствуючага, Старшыні Суда Айрыян Э.У., суддзі-дакладчыка Федарцова А.А., суддзяў Ажыбраімавай А.М., Баішава Ж.Н., Коласа Д.Г., Нешатаевай Т.М., Сейцімавай В.Х., Скрыпкінай Г.А., Туманяна А.Э., Чайкі К.Л., пры сакратару судовага пасяджэння Навумчыку М.А., даследаваўшы матэрыялы справы, заслухаўшы суддзю-дакладчыка,

кіруючыся пунктамі 46, 47, 50, 68, 69, 73–75, 96 і 98 Статута Суда Еўразійскага эканамічнага саюза, артыкуламі 72, 75 і 85 Рэгламенту Суда Еўразійскага эканамічнага саюза,

прадастаўляе гэта кансультацыйнае заключэнне па заяве Еўразійскай эканамічнай камісіі аб растлумачэнні палажэнняў пункта 18 Пратакола аб парадку рэгулявання закупаў (дадатак № 25 да Дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29 мая 2014 года).

I. Пытанне заяўніка

Еўразійская эканамічная камісія (далей – заяўнік, Камісія) звярнулася ў Суд Еўразійскага эканамічнага саюза (далей – Суд) з заявай аб растлумачэнні палажэнняў пункта 18 Пратакола аб парадку рэгулявання закупаў (дадатак № 25 да Дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29 мая 2014 года, далей адпаведна – Пратакол, Дагавор).

У заяве Камісія ўказвае, што ў ходзе аналізу заканадаўства і практыкі ажыццяўлення закупаў у дзяржавах – членах Еўразійскага эканамічнага саюза (далей – Саюз, ЕАЭС) былі выяўлены розныя

падыходы дзяржаў-членаў па пытанні ўстанаўлення спосабаў (відаў) забеспячэння абавязацельстваў. У дзяржавах-членах адсутнічае адзінае меркаванне адносна абавязковага замацавання ў нацыянальным заканадаўстве ўстаноўленых абзацамі шостым і сёмым пункта 18 Пратакола спосабаў (відаў) забеспячэння.

Камісія просіць Суд даць кансультацыйнае заключэнне па змесце палажэнняў абзацаў чацвёртага – сёмага пункта 18 Пратакола, а менавіта ў дачыненні да наяўнасці абавязку дзяржаў – членаў Саюза замацаваць у сваім заканадаўстве аб закупках спосабы (віды) забеспячэння заяўкі на ўдзел у закупцы і забеспячэнні выканання дагавора (кантракта) аб закупцы, прадугледжаныя абзацамі шостым і сёмым пункта 18 Пратакола.

II. Працэдура ў Судзе

Пастановай Вялікай калегіі Суда ад 8 верасня 2022 года заява Камісіі прынята да вядзення.

У рамках падрыхтоўкі справы да разгляду Судом запытана дадатковая інфармацыя і меркаванні па пастаўленых пытаннях дзяржаўных органаў, адукацыйных і навуковых арганізацый дзяржаў-членаў, матэрыялы падрыхтоўкі адпаведных спрэчных пазіцый права Саюза.

Меркаванні і інфармацыя па пастаўленых пытаннях выказаны (прадастаўлены) міністэрствамі юстыцыі Рэспублікі Арменія, Рэспублікі Беларусь, Рэспублікі Казахстан і Расійскай Федэрацыі, спецыялістамі Інстытута заканадаўства і прававой інфармацыі Рэспублікі Казахстан, Інстытута заканадаўства і параўнальнага правазнаўства пры Урадзе Расійскай Федэрацыі, Дзяржаўнага інстытута рускай мовы ім. А.С. Пушкіна.

III. Вывады Суда

Кіруючыся пунктам 50 Статута Суда Еўразійскага эканамічнага саюза (дадатак № 2 да Дагавора), Вялікая калегія Суда пры ажыццяўленні правасуддзя, у тым ліку пры растлумачэнні палажэнняў Дагавора, прымяняе агульнапрызнаныя прынцыпы і нормы міжнароднага права, Дагавор, міжнародныя дагаворы ў рамках Саюза, рашэнні і распараджэнні органаў Саюза, міжнародны звычай як доказ усеагульнай практыкі, прызнавай у якасці прававой нормы.

У адпаведнасці з артыкулам 31 Венскай канвенцыі аб праве міжнародных дагавораў ад 23 мая 1969 года міжнародны дагавор павінен тлумачыцца добрасумленна ў адпаведнасці са звычайным значэннем, якое неабходна надаваць тэрмінам дагавора ў іх кантэксте, а таксама ў святле аб'екта і мэт дагавора.

1. Згодна з пунктам 18 Пратакола заканадаўствам дзяржавы- члена аб закупках павінна быць устаноўлена не менш за 2 спосабы (віды) забеспячэння заяўкі на ўдзел у закупцы і забеспячэння выканання дагавора (кантракта) аб закупцы (абзац чацвёрты пункта 18 Пратакола).

Пры гэтым у якасці забеспячэння заяўкі на ўдзел у закупцы і забеспячэння выканання дагавора (кантракта) аб закупцы прымаюцца ў тым ліку (абзац пяты пункта 18 Пратакола):

гарантыйны грашовы ўзнос, які ўносіцца на банкаўскі рахунак заказчыка або, у выпадку калі гэта ўстаноўлена заканадаўствам дзяржавы-члена аб закупках, арганізатара закупак, аператара электроннай гандлёвай пляцоўкі (электроннай пляцоўкі) (абзац шосты пункта 18 Пратакола);

банкаўская гарантыя (абзац сёмы пункта 18 Пратакола).

2. Вялікая калегія Суда адзначае, што правілы юрыдычнай тэхнікі ў частцы, якая датычыцца тэрміналогіі міжнароднага дагавора, практыка фармулявання ў Дагаворы абавязковых правіл паводзін дазваляюць лічыць, што выкарыстаны ў абзацы пятым пункта 18 Пратакола ў функцыі выказніка дзеяслоў «прымаюцца» выражае прававое прадпісанне прыняцця, якое прадугледжвае абавязковасць паводзін і адсутнасць дыскрэцыі, меркавання.

Выкарыстанае разам з тэрмінам «прымаюцца» словазлучэнне «ў тым ліку» мае значэнне:

а) «сярод іншых, у шэрагу іншых»;

б) «уключаючы, між іншымі».

Выкарыстанне канструкцыі «ў тым ліку» азначае прадмет (з'яву, дзеянне і да т.п.), які знаходзіцца (якая (якое) знаходзіцца) у шэрагу іншых, не ўказаных у тэксце.

Дзеяслоў «прымаюцца» адносіцца да аднародных паняццяў «гарантыйны грашовы ўзнос», «банкаўская гарантыя», якія звязаны з канструкцыяй «у тым ліку».

Аналіз тэксту абзацаў пятага – сёмага пункта 18 Пратакола дазваляе Вялікай калегіі Суда зрабіць вывад, што ў ліку спосабаў (відаў)

забеспячэння заяўкі на ўдзел у закупцы і забеспячэння выканання дагавора (кантракта) аб закупцы павінны прымацца абодва пералічаныя ў абзацах шостым і сёмым спосабы забеспячэння.

Іншае тлумачэнне (разуменне) значэння палажэнняў абзацаў пятага – сёмага пункта 18 Пратакола пазбаўляе правілы, выкладзеныя ў гэтых абзацах, сэнсавай нагрузкі і карыснага дзеяння.

3. Згодна з палажэннямі абзаца чацвёртага пункта 18 Пратакола ў заканадаўстве дзяржаў-членаў павінна быць устаноўлена не менш за 2 спосабы (віды) забеспячэння заяўкі на ўдзел у закупцы і забеспячэння выканання дагавора (кантракта) аб закупцы.

Палажэнні абзаца чацвёртага пункта 18 Пратакола прадугледжваюць магчымасць устанаўлення дзяржавай-членам у сваім заканадаўстве большай колькасці спосабаў (відаў) забеспячэння.

Прадугледжанае абзацам чацвёртым пункта 18 Пратакола палажэнне аб устанаўленні не менш за 2 спосабы (віды) забеспячэння заяўкі на ўдзел у закупцы і забеспячэння выканання дагавора (кантракта) аб закупцы з'яўляецца імператыўным патрабаваннем Дагавора. Юрыдычная канструкцыя «павінна быць устаноўлена...», якая ўжываецца ў гэтым абзацы, азначае наяўнасць абавязку дзяржаў-членаў на ўстанаўленне не менш чым 2 спосабаў (відаў) забеспячэння.

Такім чынам, абзац чацвёрты пункта 18 Пратакола патрабуе ад дзяржаў-членаў устанавіць не менш за 2 спосабы (віды) забеспячэння заяўкі на ўдзел у закупцы і забеспячэння выканання дагавора (кантракта) аб закупцы, адначасова абзацы пяты – сёмы гэтага пункта абавязваюць у ліку спосабаў забеспячэння прадугледжваць і прымаць 2 указаныя ў іх спосабы забеспячэння:

гарантыйны грашовы ўзнос, які ўносіцца на банкаўскі рахунак заказчыка або, у выпадку калі гэта ўстаноўлена заканадаўствам дзяржавы-члена аб закупках, арганізатара закупак, аператара электроннай гандлёвай пляцоўкі (электроннай пляцоўкі);

банкаўская гарантыя.

Змястоўная ўзаемасувязь палажэнняў абзаца чацвёртага і палажэнняў абзацаў пятага – сёмага пункта 18 Пратакола выражана ў тэксце пры дапамозе прыслоўя «пры гэтым» у пачатку абзаца пятага гэтага пункта. Гэты выраз мае значэнне «разам з тым, разам з гэтым».

Вялікая калегія Суда мяркуе, што прадугледжаны абзацам пятым пункта 18 Пратакола абавязак прымаць ад патэнцыяльнага пастаўшчыка

(пастаўшчыка) у якасці забеспячэння заяўкі на ўдзел у закупцы і забеспячэння выканання дагавора (кантракта) аб закупцы абодва пералічаныя ў абзацах шостым і сёмым спосабы забеспячэння спадарожнічае ўказанаму ў абзацы чацвёртым пункта 18 Пратакола абавязку ўстанавіць заканадаўча не менш за 2 спосабы (віды) забеспячэння.

4. Пазіцыя Вялікай калегіі Суда аб абавязку ўстанаўлення ў заканадаўстве дзяржаў-членаў спосабаў (відаў) забеспячэння заяўкі на ўдзел у закупцы і забеспячэння выканання дагавора (кантракта) аб закупцы, прадугледжаных у абзацах шостым – сёмым пункта 18 Пратакола, адпавядае інтэграцыйнаму характару Дагавора і асноўным мэтам Саюза.

Выкананне дзяржавамі-членамі выкладзеных абавязацельстваў у рамках пункта 18 Пратакола неабходнае для дасягнення асноўных мэт Саюза, захавання ўстаноўленых асноў рэгулявання ў сферы дзяржаўных (муніцыпальных) закупаў, узаемнага забеспячэння правоў і абавязкаў, прадугледжаных Дагаворам.

Згодна з пунктам 1 артыкула 1 Дагавора ў рамках ЕАЭС забяспечваецца свабода руху тавараў, паслуг, капіталу і рабочай сілы. У адпаведнасці з артыкулам 4 Дагавора асноўнымі мэтамі Саюза з'яўляюцца:

стварэнне ўмоў для стабільнага развіцця эканомік дзяржаў-членаў у інтарэсах павышэння жыццёвага ўзроўню іх насельніцтва;

імкненне да фарміравання адзінага рынку тавараў, паслуг, капіталу і працоўных рэсурсаў у рамках Саюза;

усебаковая мадэрнізацыя, кааперацыя і павышэнне канкурэнтаздольнасці нацыянальных эканомік ва ўмовах глабальнай эканомікі.

Рэалізацыі абазначаных у артыкуле 4 Дагавора мэт фарміравання адзінага рынку тавараў, паслуг і капіталу ў рамках ЕАЭС, а таксама развіцця кааперацыі і павышэння канкурэнтаздольнасці нацыянальных эканомік дапамагаюць замацаваныя ў артыкуле 88 Дагавора мэты і прынцыпы ў сферы рэгулявання дзяржаўных (муніцыпальных) закупаў.

Вялікая калегія Суда адзначае асаблівае значэнне ўзаемнага доступу тавараў, работ і паслуг, якія паходзяць з тэрыторый дзяржаў-членаў, іх патэнцыяльным пастаўшчыкам, пастаўшчыкам усіх дзяржаў-членаў да дзяржаўных (муніцыпальных) закупаў у кожнай дзяржаве-

члене для забеспячэння чатырох свабод ЕАЭС, дасягнення асноўных мэт Саюза і мэт рэгулявання ў гэтай сферы.

Адмова абавязковасці замацавання ў нацыянальным заканадаўстве дзяржаў-членаў устаноўленых абзацамі шостым і сёмым пункта 18 Пратакола спосабаў (відаў) забеспячэння парушае абгрунтаваны чаканні суб'ектаў гаспадарання дзяржаў-членаў удзельнічаць у працэдурах дзяржаўных (муніцыпальных) закупаў зыходзячы з наяўнасці абавязковых загадкаў вядомых і роўных для ўсіх удзельнікаў у рамках ЕАЭС умоў.

5. Пункт 1 артыкула 88 Дагавора прадугледжвае рэгуляванне адносін у сферы дзяржаўных (муніцыпальных) закупаў заканадаўствам дзяржавы-члена аб закупках і міжнароднымі дагаворамі дзяржаў-членаў.

Вялікая калегія Суда адзначае, што Саюз ажыццяўляе сваю дзейнасць на аснове агульнапрызнаных прынцыпаў міжнароднага права (артыкул 3 Дагавора), да якіх адносіцца прынцып добрасумленнага выканання дзяржавамі прынятых абавязацельстваў.

Згодна з абзацамі сёмым артыкула 3 Дагавора дзяржавы-члены ствараюць спрыяльныя ўмовы для выканання Саюзам яго функцый і ўстрымліваюцца ад мер, здольных паставіць пад пагрозу дасягненне мэт Саюза, у тым ліку ў сферы дзяржаўных (муніцыпальных) закупаў.

У адпаведнасці з пунктам 3 артыкула 88 Дагавора закупкі ў дзяржавах-членах ажыццяўляюцца згодна з Пратаколам.

Палажэнні пункта 3 Пратакола прадугледжваюць, што пры прымяненні Пратакола, калі з палажэнняў заканадаўства дзяржавы-члена не вынікае іншы сэнс, чым устаноўлена Пратаколам, прывядзенне заканадаўства дзяржавы-члена ў адпаведнасць з Пратаколам не патрабуецца.

Такім чынам, у выпадку, калі заканадаўства дзяржавы-члена не ўстанаўлівае ў ліку спосабаў (відаў) забеспячэння заяўкі на ўдзел у закупцы і забеспячэння выканання дагавора (кантракта) аб закупцы спосабы, указаныя ў абзацах шостым і сёмым пункта 18 Пратакола, то неабходна прывядзенне заканадаўства дзяржавы-члена ў адпаведнасць з правам Саюза.

6. На падставе вышэйпададзенага Вялікая калегія Суда прыходзіць да наступнага вываду:

Палажэнні абзацаў чацвёртага – сёмага пункта 18 Пратакола прадугледжваюць абавязак дзяржаў – членаў Саюза замацаваць у сваім

заканадаўстве аб закупках у ліку спосабаў (відаў) забеспячэння заяўкі на ўдзел у закупцы і забеспячэння выканання дагавора (кантракта) аб закупцы спосабы (віды), указаныя ў абзацах шостым і сёмым пункта 18 Пратакола:

гарантыйны грашовы ўзнос, які ўносіцца на банкаўскі рахунак заказчыка або, у выпадку калі гэта ўстаноўлена заканадаўствам дзяржавы-члена аб закупках, арганізатара закупак, аператара электроннай гандлёвай пляцоўкі (электроннай пляцоўкі);

банкаўская гарантыя.

IV. Заключныя палажэнні

Копію гэтага кансультацыйнага заключэння накіраваць заяўніку.

Кансультацыйнае заключэнне размясціць на афіцыйным інтэрнэт-сайце Суда.

Старшынствуючы
Суддзі

Э.У. Айрыян
А.М. Ажыбраімава
Ж.Н. Баішаў
Д.Г. Колас
Т.М. Нешатаева
В.Х. Сейцімава
Г.А. Скрыпкіна
А.Э. Туманян
А.А. Федарцоў
К.Л. Чайка